

Slotbeschouwing

door

D. J. KUENEN

Zoölogisch Laboratorium, Rijksuniversiteit, Leiden

Er is een algemene neiging om de mens te zien als staande tegenover de natuur, en te strijden tegen de natuur. De natuur wordt zo iets vijandigs, met een duidelijk negatief aspect. Dit uitgangspunt komt af en toe ook bij biologen te voorschijn, al is het vaak meer een kwestie van formuleren dan van principiëel standpunt. Een beter uitgangspunt is om te zoeken naar die elementen in de biosfeer, die door ons gebruikt kunnen worden om de leefbaarheid van de aarde, niet alleen voor de mens, maar ook voor plant en dier, te verbeteren. Aangezien de insekten de grootste diergroep vormen en de mens zo vele relaties met de insekten heeft, moet de entomoloog hierbij een belangrijke rol spelen. Daarbij zal hij ondermeer moeten duidelijk maken, wat de betekenis is van insekten bij de stabilisatie van biocoönoösen. Door de groei van de bevolking en door de toename van de techniek zal de milieubeïnvloeding door de mens steeds grotere vormen gaan aannemen. Hieraan is niet te ontkomen. Wij zullen echter moeten weten, hoe ver we kunnen gaan met die beïnvloeding, zonder dat we irreversible toestanden veroorzaken. We zullen moeten streven naar dat wat algemeen natuurlijk evenwicht wordt genoemd, maar wat ik liever stabilisatie van oecosystemen zou noemen. Die stabilisatie is groter naarmate het aantal soorten in een oecosysteem groter is. Monokultures, zoals de landbouw die kent, kunnen grote fluktuaties in (insekten-) populaties vertonen door soortenarmoede. Dit zien we ook in de bosbouw en men moet dus nagaan, hoe men met bosaanplant en het structureren van landschappen de diversiteit en dus ook de stabiliteit zo groot mogelijk kan maken.

Specifieke soortbescherming, zoals dat b.v. bij vogels en zoogdieren op verschillende manieren kan worden nagestreefd, is voor insekten niet zinvol. Milieubescherming is hier het enige middel. De benadering van dit probleem is echter zeer gecompliceerd. Op dit gebied zal de entomoloog zijn medemens moeten onderwijzen. Pas als er alom veel meer begrip voor deze zaken is ontstaan, kan de overheid met succes de noodzakelijke wettelijke maatregelen nemen. De bioloog zal de invloed van nieuwe industrieprojekten en uitbreidingsplannen op het milieu mee moeten kunnen beoordelen en tijdig bij de voorbereiding betrokken moeten worden.

Ondanks de enorme belangstelling die er tegenwoordig is, blijkt dat een groot gedeelte van de bevolking zich niet werkelijk bekommert om zijn milieu. En zeker zal de bescherming van de insektenfauna veel mensen niet aanspreken. Insekten worden door velen als lastig en schadelijk gezien, ook de soorten die in het geheel geen schade berokkenen.

Voor de entomoloog ligt hier een grote edukatieve taak, waarvan het belang moeilijk overschat kan worden. Milieubescherming is niet een hobby voor een aantal natuurliefhebbers, maar het is een noodzaak om de aarde voor de mensheid leefbaar te houden.

General summary

The 74th meeting of the section of Applied Entomology of the Netherlands entomological Society was dedicated to some aspects of the influence of man on the insect fauna.

In his introduction Prof. Dr. M. JEUKEN discussed the ethical aspects of human influence on the environment. "The task of man is to create an environment which is worth to live in".

Prof. Dr. K. BAKKER treated some general problems regarding the disturbance of the stability in biotypes by man.

The changes in the lepidoptera fauna, as discussed by B. J. LEMPKE, are comparatively seldom due to direct human influence except in cases of harmful species. Contrarily the change or destruction of rare habitats resulted in an impoverishment of the flora with often serious consequences for the lepidoptera fauna. Otherwise man sometimes creates new biotopes. An interesting example is the "Amsterdamse Bos", half a century ago a polder used for horticulture and with a poor fauna, now a fine wood with some hundreds of species of moths.

L. W. HIGLER discussed the pollution of water and its disastrous influence on the populations of aquatic insects. As an example he cited the case of the water bug *Gerris najas* which has become much scarcer and has disappeared from several localities where it formerly occurred.

G. VAN ROSSEM emphasized the social-psychological aspects of the measures for pest-control. In order to protect the environment the use of insecticides must be limited as much as possible.

C. F. VAN DE BUND discussed the consequences of the use of insecticides on the fauna of agricultural soils, principally regarding the fauna of mites and springtails. Their numbers are strongly influenced, especially by DDT, but hardly less by lindane and parathion.

Prof. Dr. D. J. KUENEN finally concluded that the only way to save insects is the protection of the environment, not the protection of special species. The lack of interest of most people in their environment and its insect life is the main problem for the protection of the entomofauna. Here lies an important educational task for the entomologist. "Protection of the environment is not a hobby for a number of nature lovers but is a necessity to keep the earth livable for mankind".

Afdeling „Zuid-Holland”.

Behoudens bijzondere omstandigheden zijn voor het komende seizoen de vergaderingen van de afdeling „Zuid-Holland” als volgt samengesteld: Op 11 november en 16 december 1970 in Hotel „Terminus”, Stationsplein, Den Haag, op 9 februari 1971 in de Rivière-Hal, Diergaarde Blijdorp, Rotterdam, en op een nog nader te bepalen datum in april 1971 in het Museum van Nat. Historie, Ramsteeg 2 te Leiden.

Voor zover dit nog niet mocht zijn gebeurd zal aan de in Zuid-Holland woonachtige leden nog de gebruikelijke circulaire worden gestuurd.

I. A. KAIJADOE, secretaris-penningmeester.
